
[p1]

Haarlem, 26 December, 1885.

Eerweerde Heer en Goede Vriend!

Herteliken dank, ook uit naam van mijnen zoon en overige huisgenooten, breng ik U bij dezen toe voor uw welgekomen geschenk, 't welk ik gisteren in den allerbesten welstand hebbe ontvangen. Die kortrijksche lekkernij¹ vindt hier in huis grage monden, en werd met gejuich ontvangen. Ik ben U recht dankbaar voor dat genoegen, den mijnen verschaft.

Bijkans moeste ik mij verlegen gevoelen en bezwaard wegens uwe goedjonstigheid. Gelukkig ben ik in de gelegenheid U wederkeerig iets als kerstgave aan te bieden. Al en is het dan geene lekkernij voor de tonge, 't zal, hoop ik, lekkernij zijn voor uwen taalminnenden geest. Tot mijn eigene blijdschap heb ik een boek uit Afrika kunnen bemachtigen, te Paarl, eene stad aan de Paarlrivier in den Transvaal-staat gelegen, uitgegeven. Ook in Zuid-Afrika, zoowel in den Transvaal als in den Oranje-Vrijstaat en aan de Kaap der goede Hope en in d'andere zuid-afrikaansche staten, voor zoo verre dezen eene zuiver- of gemengd-

[p2]

nederlandsche bevolking hebben - ook in Zuid-Afrika heeft zich eene beweging geopenbaard ten gunste van de volks- en landseigene sprake, tegenover het geijkte boeken-hollandsch. Gij kunt de geschiedenis dier beweging, en den aard van het zuid-afrikaansche nederlandsch of dietsch (juist niet hollandsch en juist niet vlaamsch - maar toch goed-dietsch) uit dit in der daad hoogst zeldzame werk leeren kennen. Naar ik hoop en verwacht, zult Gij er veel genoegen in vinden om te ervaren hoe onze taal, na ruim 200 jaren vrij wel aan zich zelven te zijn overgelaten, in de afrikaansche woestijnen veranderd is. En tevens bemerken dat die veranderinge de bane gevolgd heeft van het Engelsch. Maar genoeg - U taalgeleerde zal alles duidelijk zijn wat dit werkje oplevert.

Mijn lieve zoon is gisteren weer, ter vieringe van het Kerstfeest in het ouderlike huis, uit Wageningen overgekomen, en heeft verlof tot na Nieuwejaarsdag te blijven. Tot mijner groote blijdschepe. Hij is gezond en wel - en, voor zoo verre mijn scherp vader oog in zijn hart kan lezen, rein van zeden en onbesmet van de wereldsche ijdelheden. Dies looft en dankt mijne ziele den goeden God.

[p3]

.....

1 Gezelle stuurde Winkler jaarlijkse Kortrijkse wafeltjes op met nieuwjaar.

Ook overigens is alles wel, wat mij-zelfen en mijn huisgezin aangaat.

Dit jaar is spoedig weer in der eeuen nacht verzonken. Het heeft mij veel goeds gebracht, en veel zegens heb ik er in gesmaakt. Gode lof en dank! Ook was 't mij vooral een goed jaar, wijl het mij gegeven was U en den Eerw: Duclos, en zoo menigen anderen vlaamschen vriend de troue vriendenhand te drukken. Vooral de dag bij U te Kortrijk doorgebracht² blijft bij mij in zoete en liefelike herinneringe.

Ik heb in de laatste dagen vlijtig gewerkt aan mijn opstel³ en verslag mijner fransch-vlaamsche reize van dezen zomer. Ik breng in dat opstel weer eenige samensprekingen te pas, die ik met fransch-Vlamingen heb gehouden. Wel ligt de klank hunner uitspraak nog in mijne ooren, maar ik vertrou mij niet om hunne woorden naukeurig in geschrifte af te malen. Dies hebbe ik maar weer eens de stoute schoenen aangetrokken, hopende en vertrouwende op uwe, mij zoo dikwijls geblekene hulpveerdigheid. En zoo kom ik U dan vragen, beleefdeliker wize: och! Mijn goede Vriend! zoudt Gij willen de zinsneden, die ik op het nevensgaande papier geschreven hebbe, in het west-vlaamsch vertalen? In de gewone westvlaamsche spreektaal des volks, die ja ook, met eenige geringe en

..... [p4] .....

onwezenlike afwijkingen, de fransch-vlaamsche volksspreektaal is. Want het zijn gesprekken die ik met liên in fransch-Vlaanderen gehouden hebbe.

Nog heb ik een paar vragen. Behoort het uiterste zuiden van West-Vlaanderen tot het waalsche taalgebied? Zijn b.v. Moscroen, Dranoutre, Ingoyghem waalsche of vlaamsche dorpen? Is West-Vlaanderen geheel en uitsluitend van vlaamscher tonge?

Ik meen gehoord of gelezen te hebben, dat de fransche Koning Lodewijk XIV, korten tijd na dat hij heer van het hedendaagsche Fransch-Vlaanderen was geworden, op straffe des doods den notarissen en anderen openbaren ambtenaars in die gau verboden heeft, in hunne oorkonden en andere ambtelike geschriften eene andere taal dan de fransche (in casu de Vlaamsche) te gebruiken. Is dat waar? Weet Gij iets van die zake. Wordt zij misschien

.....

2 Johan Winkler bezocht Gezelle op 10 september 1885 te Kortrijk.

3 J. Winkler, Nederland in Frankrijk en Duitsland. In: De Tijdspiegel: (1886) 5,6 en 7.

---

vermeld in de *Annales du Comité Flamand de France*, tome I, pag: 103 - lettre de M. Carlier?⁴ Och, wees zoo goed dat even voor mij na te willen zien; die jaarboeken toch en zijn mij niet toegankelijk hier, en Gij zult ze ongetwijfeld in uw bezit hebben.

Nu en dar ik niet meer vragen. Ook moet ik eindigen.

Ten slotte dan wensch ik U eenen zaligen Nieuwejaar. Moge 's Hemels zegen in ruime mate uw deel zijn in 1886, tot blijdschap van

Uwen liefhebbenden Vriend

Johan Winkler.

.....

4 Zie Lettre à M. de Coussemaker, par M. Carlier de Paris (*Annales du Comité de France*: (1853) p.103 (97 – 119): "Et lorsque Louis XIV s'empara de cette partie de la Flandre, la langue maternelle (de moeder-tael), la langue de l'ancienne patrie (van 't vaderland) continua d'y être pratiquée, intacte, malgré l'influence dominatrice de la littérature du grand siècle; malgré les ordonnances de Juin 1663 et de Décembre 1684, corroborées par le décret de la Convention du 2 Thermidor an II, qui rendirent obligatoire, sous peine de nullité, l'emploi du français dans les publications et les procédures". Zie Dries Gevaert, *De briefwisseling tussen Guido Gezelle en Johan Winkler*. Licentieverhandeling UGent, Letteren en Wijsbegeerte, 1984, p.478.

Briefbeschrijving

Verzender	Winkler, Johan
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	26/12/1885
Verzendingsplaats	Haarlem
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Gepubliceerd in	De briefwisseling tussen Guido Gezelle en Johan Winkler. Deel 2: Brieven (1884-1899) / door Dries Gevaert. - Gent : onuitgegeven licentieverhandeling, (academiejaar 1983-1984), p.230-232

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 dubbel vel, 208 mm x 133 mm papier, wit papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle (inkt, hand P.A.)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	5574
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.11885

Inhoud

Incipit	Herteliken dank, ook uit naam
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	26/12/1885, Haarlem, Johan Winkler aan [Guido Gezelle]
Editeur	Rik Van Gorp; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
